

Międzynarodowa Federacja Inżynierów Konsultantów

Fédération Internationale Des Ingénieurs- Conseils

Co to jest FIDIC?

FIDIC jest akronimem francuskiej nazwy Międzynarodowej Federacji Inżynierów Konsultantów: Fédération Internationale Des Ingénieurs-Conseils. Jest to międzynarodowa federacja krajowych stowarzyszeń niezależnych inżynierów konsultantów - organizacja pozarządowa uznawana przez ONZ oraz Bank Światowy i Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR). Federacja została utworzona w celu promowania ogólnie pojętych zawodowych interesów stowarzyszeń członkowskich i rozpowszechniania informacji, będących przedmiotem zainteresowania jej członków.

Do FIDIC może należeć z każdego kraju tylko jedno ogólnokrajowe stowarzyszenie, zrzeszające głównie niezależnych inżynierów konsultantów, a także pracowników naukowych wyższych uczelni. Do organizacji członkowskich FIDIC mogą także należeć niezależni przedstawiciele innych zawodów (jak ekonomiści i prawnicy) związani z działalnością na polu inwestycji, nie mogą jednak stanowić w tych organizacjach większości.

Powstanie FIDIC

W roku 1913 istniało 10 narodowych stowarzyszeń inżynierów konsultantów, zrzeszających ogółem 380 członków, a mianowicie (w nawiasach podano rok utworzenia): Niemcy (1903), Dania (1903), USA: Wybrzeże Wschodnie (1905), Wybrzeże Zachodnie (1911), Wielka Brytania (1908), Belgia (1909), Holandia (1910), Szwecja (1910), Norwegia (1910), Francja (1912) i Szwajcaria (1913).

W tymże 1913 roku przedstawiciele tych stowarzyszeń spotkali się w Gandawie na kongresie założycielskim FIDIC. Do Federacji na tym spotkaniu wstąpiło tylko trzy z tych organizacji, a mianowicie z Belgii, Francji i Szwajcarii. Poza oficjalnymi delegacjami stowarzyszeń na kongresie założycielskim obecna była liczna grupa uczestników zainteresowanych tematami tam poruszonymi.

W okresie międzywojennym FIDIC nie zdołał nabrać większego znaczenia, i dopiero po II Wojnie Światowej federacja FIDIC bardzo się rozwinęła i obecnie zrzesza organizacje z 66 krajów ze wszystkich kontynentów, w tym wszystkie kraje najbardziej rozwinięte gospodarczo.

Struktura FIDIC

Struktura FIDIC, na czele której stoi Prezydent FIDIC, obejmuje:

66 organizacji członkowskich;

2 korespondentów;

12 członków współpracujących;

5 członków wspierających;

2 grupy regionalne - łączące organizacje członkowskie FIDIC z Azji i Pacyfiku oraz z Afryki.

Działalność FIDIC jest prowadzona, organizowana i kierowana przez stałe komitety i grupy robocze wyznaczone przez Komitet Wykonawczy:

Komitet Wykonawczy (EC)

Komitet ds. Stosunków między Klientem i Konsultantem (CCRC)

Komitet ds. Kontraktów (CC)

Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem (RMC)

Komitet ds. Przeglądu Arbitrów i Ekspertów (ARB/EXP RC)

Komitet ds. Środowiska (ENVC)
Komitet ds. Zarządzania Jakością (QMC)
Oddział Roboczy ds. Wzmacniania Pozycji Konsultanta (TFCB)

Grupa Robocza ds. Zrównoważonego Rozwoju (SDTG)

Działalność FIDIC

FIDIC organizuje seminaria, konferencje i inne działania dla wypełniania swoich głównych celów: utrzymania wysokiego poziomu etycznego i zawodowego, wymiany poglądów i informacji, dyskusji o problemach wzajemnie interesujących pomiędzy organizacjami członkowskimi i przedstawicielami międzynarodowych instytucji finansowych, rozwoju zawodu inżynierskiego w krajach rozwijających się.

FIDIC publikuje sprawozdania z różnych konferencji i seminariów, informacje dotyczące inżynierów-konsultantów, inwestorów i międzynarodowych agencji rozwoju, standardowych formularzy prekwalfikacyjnych, dokumentów kontraktowych i umów między klientem a konsultantem. Są one dostępne w Sekretariacie znajdującym się w Szwajcarii oraz w krajowych stowarzyszeniach członkowskich (w Polsce w SIDiR).

Autorytet i pozycja FIDIC zostały w dużym stopniu osiągnięte dzięki opracowaniu publikacji posiadających podstawowe znaczenie dla realizacji inwestycji na całym świecie. Wzory FIDIC dotyczące procedur przetargowych i zawierania umów (kontrakty) są zgodne z wymaganiami Banku Światowego i EBOR. Wzory znajdują powszechne zastosowanie w kontraktach międzynarodowych, ale bywają często stosowane do kontraktów krajowych w krajach takich jak Polska, nie mających uznanych własnych wzorów warunków kontraktów.

Najważniejsze z tych publikacji, staraniem członków SIDiR i za zgodą FIDIC, zostały przetłumaczone na język polski i wydane w Polsce w wersji dwujęzycznej.

Najbardziej znanym i reprezentatywnym przykładem tego dorobku są Warunki kontraktowe dla robót inżyniersko-budowlanych, tzw. "Czerwona Książka" FIDIC, które powstały dzięki "umiędzynarodowieniu" odpowiednich wzorów krajowych, głównie brytyjskich. Są one stosowane przede wszystkim przy robotach inżyniersko-budowlanych do zawierania umów w drodze przetargów (ale także w innym trybie), zarówno międzynarodowych, jak i krajowych. Warunki są podstawą do zawierania umów finansowanych przez Bank Światowy i PHARE.

Szczególną cechą pierwszych wzorów warunków kontraktu FIDIC ("Czerwonej Książki" i "Żółtej Książki") było wprowadzenie do układu Zamawiający-Wykonawca stanowiska Inżyniera, którego zadaniem było, w imieniu Zamawiającego, nadzorowanie i odbiór robót od Wykonawcy, a także bezstronne rozwiązywanie sporów między tymi dwiema stronami. Praktyka jednakże wykazała, że Inżynier, wynagradzany przecież przez Zamawiającego, nie spełnia tym samym wszystkich warunków niezależności i Suplement FIDIC do "Czerwonej Książki" powierza już sprawę rozwiązywania sporów, niezależnemu od stron kontraktu, Rozjemcy.

FIDIC poparł w ten sposób inicjatywę Banku Światowego wprowadzania Rozjemców (Adjudicators) do wszystkich kontraktów budowlanych, już w momencie ich zawierania. Takie rozwiązanie umożliwia rozstrzygnięcie sporów pomiędzy inwestorem i wykonawcą robót bez odwoływania się do arbitrażu. Obecnie idea ta znalazła odbicie w nowych wzorach warunków kontraktu FIDIC: w "Nowej Czerwonej Książce", "Nowej Żółtej Książce" i "Srebrnej Książce".

Ważną inną formą działalności FIDIC jest Doroczna Konferencja. Podczas Dorocznej Konferencji odbywa się Walne Zgromadzenie, a także mają miejsce zebrania Komitetów FIDIC oraz Sekretarzy Organizacji Krajowych. Ponadto organizowane są Konferencje Robocze, na których omawiane są aktualne tematy zawodu inżyniera konsultanta.

Adres FIDIC:

Adres pocztowy:

P.O. Box 86; CH-1000 Lausanne 12, Switzerland Biuro: Avenue du Temple 13C (Chailly), CH-

1012 Lausanne, Switzerland Tel: +41 21 654 44 11 (Sekretariat), +41 21 654 44 15 (Księgarnia) Fax: +41 21 653 54 32 (Sekretariat), +41 21 654 44 17 (Księgarnia) Email: fidic@pobox.com (Sekretariat), fidic.pub@pobox.com (Księgarnia) Internet: <http://www.fidic.org/>

Polskie kontakty z FIDIC

Na kongresie założycielskim FIDIC w Gandawie w roku 1913, byli obecni dwaj Polacy: inżynier doradca Ksawery Gnoiński i profesor Politechniki Warszawskiej Mieczysław Pożaryski.

Ksawery Gnoiński (1869-1929) był przypuszczalnie najwybitniejszą postacią w polskim ruchu niezależnych inżynierów konsultantów. Urodzony w Petersburgu, otrzymał dyplom inżyniera elektryka w Instytucie Elektrotechnicznym Montefiore w Liege, w Belgii, doświadczenie zawodowe zdobył w firmie Simens w Berlinie, aby wreszcie założyć własne biuro inżyniera konsultanta w Warszawie. Ksawery Gnoiński odgrywał czynną rolę w pracach FIDIC, będąc członkiem jego Komitetu Wykonawczego od roku 1914 aż do późnych lat dwudziestych - uczestniczył w Kongresie w Amsterdamie w roku 1928.

Kontakty międzynarodowe Ksawerego Gnoińskiego niewątpliwie przyczyniły się do uczestnictwa Polskiej delegacji w kongresie założycielskim FIDIC w 1913 roku i do zainicjowania procesu prowadzącego do założenia w tym samym roku w Warszawie nowej polskiej organizacji doradztwa inżynierskiego. Tą nową organizacją było Koło Inżynierów-Doradców i Inżynierów Rzeczoznawców KIDIR, przy Stowarzyszeniu Techników w Warszawie. Siedziba KIDIR mieściła się przy ulicy Włodzimierskiej (obecnie Mazowieckiej) 3-5, w Warszawie. Inżynier Gnoiński został Prezydentem KIDIR zaś profesor Pożaryski skarbnikiem. KIDIR liczył wtedy 9 członków.

Na następnym kongresie, który miał miejsce w Bernie w roku 1914, KIDIR został przyjęty do FIDIC. Po odzyskaniu niepodległości przez państwo polskie w 1919, już w roku 1921 istniało polskie stowarzyszenie inżynierów konsultantów pod tradycyjną nazwą Koło Inżynierów-Doradców i Inżynierów Rzeczoznawców (KIDIR).

W roku 1924 KIDIR liczył 16 członków, którzy działali w następujących specjalnościach inżynierskich:

Inżynieria elektryczna - 7

Ogrzewanie, wentylacja i inżynieria sanitarna - 2

Inżynieria budowlana - 2

Organizacja przemysłu - 5

W dniach 13-16 maja 1926 roku, odbył się w Warszawie Trzeci Międzynarodowy Kongres Inżynierów Konsultantów. W polskim komitecie organizacyjnym Kongresu zasiadali: Przewodniczący: Ks. Gnoiński, Prezydent KIDIR; Sekretarz: St. Rodowicz, Sekretarz KIDIR; Skarbnik: M. Pożaryski, Skarbnik KIDIR; Członkowie: M. P. Drzewiecki, honorowy członek FIDIC; H. Korwin-Krukowski i R. Trechciński, członkowie KIDIR. W roku 1934 KIDIR liczył 19 członków. Ostatnim Prezydentem KIDIR przed wybuchem II Wojny Światowej był K. Taylor.

Na pierwszym po zakończeniu wojny zebraniu delegatów FIDIC, w roku 1947 w Amsterdamie, Polska nie była już reprezentowana.

Ponowne kontakty z FIDIC rozpoczęły się na początku lat 80-tych, kiedy powstało, przy pomocy NOT, Towarzystwo Konsultantów Polskich TKP, mające w swym statucie kontakty ze stowarzyszeniami międzynarodowymi. Nawiązanie stosunków z FIDIC i odnowienie działalności KIDIR było jego obowiązkiem statutowym, który od początku jego istnienia był realizowany. Korespondencja z FIDIC, prowadzona przez Zarząd TKP, spowodowała, że FIDIC powołała w Polsce swego korespondenta w osobie Jerzego Madziara.

Korespondent to inżynier konsultant, któremu FIDIC powierza zadanie stworzenia, w określonym terminie, krajowej organizacji FIDIC, tj ma on za zadanie przeprowadzić opracowanie statutu, regulaminów i zwołać zebranie organizacyjne zgłaszających się i uznanych przez siebie kandydatów, spełniających kryteria FIDIC, celem powołania tego stowarzyszenia. Ponadto winien przeprowadzić dowód, że organizacja reprezentuje w danym kraju zawód inżyniera konsultanta.

Po przeprowadzeniu wymaganych kroków organizacyjnych i wizycie w Polsce pana Swen-Erica

Frick-Meijera, wyznaczonego przez Zarząd FIDIC na opiekuna procesu przyjęcia organizacji polskiej do FIDIC, największym problemem były państwowe biura projektów, które zdaniem FIDIC, nie były niezależnymi samodzielными firmami inżynierskimi, a ich pracownicy, podobnie, nie byli samodzielными inżynierami konsultantami.

W tej sytuacji, po przedyskutowaniu sytuacji podczas pobytu pana Frick-Meijera w Polsce podpisano pomiędzy Zarządem TKP, korespondentem FIDIC na Polskę i przedstawicielem Zarządu FIDIC panem Frick-Meijerem porozumienie, że korespondent zorganizuje w ramach TKP organizację inżynierów konsultantów, spełniających warunki FIDIC i chcących do tej organizacji przystąpić, TKP nada tej organizacji o nazwie KIDIR TKP prawa oddziału, a FIDIC przyzna tej organizacji prawa członkowskie.

Postanowienia tej notatki zostały wykonane, bo:

Zebranie Organizacyjne KIDIR TKP odbyło się 14.04.1991, został przyjęty statut i wybrany Zarząd. Statut ten, jednak nie mógł w świetle przepisów nadać Kołu osobowości prawnej;

Zarząd TKP nadał KIDIR TKP prawa Oddziału - przyznał tym samym Kołu samodzielność organizacyjną na posiedzeniu w lipcu 1991;

Na Walnym Zgromadzeniu (GAM) w Tokio w dniu 18.09.91 przyjęto KIDIR TKP na członka FIDIC.

Tak pojęta samodzielność była jednak kwestionowana. Wobec groźby utraty praw członkowskich FIDIC na Walnym Zebraniu KIDIR TKP w dniu 06.12.1993 podjęto uchwałę o wystąpieniu KIDIR TKP z TKP. Powołany został Komitet Organizacyjny pod przewodnictwem kolegi Adama Heine do opracowania i do zarejestrowania (dn. 9.03.1994) poprawnego statutu samodzielnego Stowarzyszenia zgodnie z prawem polskim oraz przeprowadzenia przyjęcia tej zmiany statutu wraz ze zmianą nazwy na SIDiR przez FIDIC. Komitet Organizacyjny wykonał swe zadania, a FIDIC, po zbadaniu proponowanych zmian, uznał proponowane przez KIDIR TKP zmiany Statutu i zmianę nazwy z KIDIR TKP na SIDiR, za zgodne ze Statutem FIDIC. We wrześniu 1994 roku zmiany nazwy i statutu zostały jednogłośnie zaakceptowane przez Walne Zgromadzenie FIDIC na Kongresie w Sydney.